

Voorgoed verbonden?	3
Een koninkrijk van priesters	4
Een stap opzij	6
Begrijpelijk?	7
De profetie van Zacharias	8
Nieuwe kansen voor jongeren	10
Jeruzalem waar ik van houd?	11
Geschiedenis van de Joden in Nederland	12

Verbonden is een uitgave van het deputaatschap Kerk en Israël van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Rabbi Sjimon ben Gamli'eel zegt: De wereld steunt op drie zaken: op de waarheid, op het recht en op de vrede. Er is immers gezegd: spreek waarheid, recht en vrede in uw poorten.

(Zecharja 8:16)
Spreuken der Vadersen 1:18

colofon

Commissie van redactie: drs. L. van Dalen, dr. C.M. van Driel, drs. A. Hoekman, ds. D.J.K.G. Ruiter
Eindredacteur: dr. C.M. van Driel, e-mail: cmvdriel@solcon.nl, tel.: (0318) 701560
Website: www.kerkenisrael.nl
Contact deputaten Kerk en Israël: e-mail: info@kerkenisrael.nl
Administratieadres: Landelijk kerkelijk bureau van de Chr. Geref. Kerken, Ghandistraat 2, 3902 KD Veenendaal, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel.: (0318) 582350, fax (0318) 582351, e-mail: info@cgk.nl

Penningmeester: P.A.J. Pruijssers, e-mail: penningmeester@kerkenisrael.nl, tel.: (0416) 85 12 96
 Bankrekeningnummer: NL19 INGB 0000 3652 71, t.n.v. Dep. Kerk & Israël Chr. Geref. Kerken te Veenendaal
 Voor legaten en schenkingen kunt u contact opnemen met de penningmeester, hij geeft ook gaarne informatie over diverse aan te bevelen projecten.

Bij de foto op de voorpagina:

Het Hulameer. De Jordaan, die bij Dan ontspringt, wordt onderbroken door drie meren: het Hulameer het Meer van Galilea en de Dode Zee. Op de foto de overblijfselen van het Hulameer. De vallei rond het meer was eeuwenlang een moerasgebied waar zelfs malaria voorkwam. Vanaf 1934 ging men de vallei droogleggen en dreigde het natuurgebied geheel te verdwijnen. Gelukkig is het gespaard gebleven. Nu is het een nationaal natuurreservaat, een pleisterplaats voor trekvogels en de noordelijkste plek op aarde waar wilde papyrus groeit.

Lieuwejan van Dalen

Voorgoed verbonden?

Na de langste kabinetsformatie ooit vormen VVD, D66, CDA en ChristenUnie samen de regering. Zo'n regering wekt niet alleen kritische belangstelling omdat er een nieuw beleid gevoerd gaat worden, maar ook omdat twee van de vier partijen een 'C' in hun partijnaam hebben staan. Tijdens het begin van de formatie sprak Lodewijk Asscher (PvdA) al schamper over 'rechts met den Bijbel'. Christelijke politiek in een seculiere samenleving is een uitdaging, zeker als het gaat over ongeboorte, 'voltooid leven', immigratie- en asielzaken, integratiebeleid, onderwijs en veiligheid.

Naar verwachting kunnen de partijen het wel eens worden over ontwikkelingshulp, defensie, onderwijs, gezondheidszorg, asielzaken, en sociaaleconomisch beleid. Niet dat alle partijen dezelfde standpunten over deze thema's hebben. Maar het zijn thema's waarop ze – indien nodig – compromissen kunnen sluiten met elkaar.

Compromissen?

Bij andere thema's ligt dat moeilijker. Zaken als 'voltooid leven' en abortus zijn niet los te maken van de partij-identiteit. Het lijkt niet waarschijnlijk dat het CDA gaat meewerken aan een bevordering van hulp bij zelfdoding als mensen hun leven

'voltooid' achten. Even ondenkbaar is de medewerking van de ChristenUnie aan een keihard asielbeleid zoals sommige VVD'ers bepleiten (met de hete adem van Geert Wilders' PVV en Thierry Baudets FVD in de nek). En ik kan me ook niet voorstellen dat CDA en ChristenUnie de huidige abortuspraktijken verder willen uitbreiden.

Israël

En dan is er nog een thema dat gevoelig ligt. Ook bij dat thema is het lastig om compromissen te sluiten. Wat liggen de opvattingen ver uiteen als het over Israël gaat! D66 heeft zich de laatste decennia vijandig opgesteld tegenover de Joodse staat, terwijl de ChristenUnie de staat Israël altijd door dik en dun gesteund heeft – en dat op bijbelse gronden. Het vreemde is echter dat er tijdens de formatie bar weinig over Israël te horen was. Toch is het moeilijk denkbaar dat de Nederlandse houding ten opzichte van Israël onbesproken is gebleven aan de formatie-tafel. In het recente verleden hebben Sjoerd Sjoerdsma (D66) en Joël Voordewind (CU) namelijk regelmatig de degens gekruist over zaken die het Israëlijsch-Palestijns conflict raken.

Hoe verder?

Het is eigenlijk heel simpel: omdat D66 niets met de Bijbel heeft, heeft de partij van Alexander Pechtold ook niets met Is-

raël als volk van God. Bij de ChristenUnie is dat precies andersom. Daar heeft men het verbondsvolk van God altijd een warm hart toegedragen. In het nieuwe kabinet wordt het een spannende vraag hoe VVD en CDA zich gaan opstellen ten opzichte van de staat en het volk van Israël.

Ik snap heel goed dat Bas Belder (SGP) in een open brief aan Gert-Jan Segers schreef: 'Geachte heer Segers, beste Gert-Jan, neem veiligheid en welzijn van de Joodse staat en de Joodse gemeenschappen in eigen land en Europa maximaal mee in een nieuw regeerakkoord! En dat binnen de context van een Nederlands en Europees buitenlands beleid waarin de relaties met Israël een krachtige impuls ontvangen.' <

De Kiddoesjbeker

Kiddoesja betekent heiliging of toewijding. Iedere Jood moet zichzelf 'heiligen', zijn leven aan God toewijden. De opdracht daartoe lezen we in Leviticus 20:7: 'Heilig u dan, en weest heilig, want Ik ben de HERE, uw God'. Voor de heiliging gebruikt men de kiddoesjbeker en spreekt de zegen over de wijn uit: 'Gezegend Gij, Eeuwige, onze God, die de vrucht van de wijnstok scheidt'. De zegening wordt uitgesproken bij de aanvang van de sjabbat (Ex. 20:8) en feestdagen. Wijn laat de overvloed en verlossing zien, zoals in Psalm 116:13 staat: 'De beker van verlossing zal ik opheffen. Ik zal de naam van de Eeuwige aanroepen.'

Joodse symbolen